

GEES VAN DAM

Europees Hof laat luchtvaartmaatschappijen opnieuw in het stof bijten

Op 19 november 2009 heeft het Europese Hof in Luxemburg opnieuw een tik uitgedeeld aan de luchtvaartmaatschappijen. In het Sturgeon-arrest besliste het Hof dat passagiers niet alleen recht hebben op compensatie als hun vlucht is geannuleerd maar ook als hun vlucht meer dan drie uur is vertraagd.

Sinds 2005 zijn passagiersrechten opgenomen in een Europese Verordening. Die Verordening kent wel een recht op compensatie bij vervoersweigering en annulering maar niet bij vertraging, hoe lang die vertraging ook is. Dat leidde tot vreemde gevolgen.

Neem Thomas en Victoria. Ze boeken elk een vlucht van Amsterdam naar New York. Beide vluchten vertrekken om 7.00 's ochtends.

Als Thomas op Schiphol aankomt, hoort hij dat zijn vlucht is geannuleerd. Hij krijgt een andere vlucht aangeboden en arriveert 5 uur te laat in New York.

Als Victoria op Schiphol aankomt, blijkt haar vlucht te zijn vertraagd. Ze vertrekt pas de volgende morgen om 7 uur. Ze arriveert 24 uur te laat in New York.

Hoewel het ongemak voor Victoria veel groter is dan voor Thomas, krijgt Thomas €600 en Victoria niets. Want Thomas' vlucht werd geannuleerd en Victoria's vlucht had 'slechts' vertraging.

Aan deze vreemde situatie maakte het Europese Hof in 'Sturgeon' een einde. Het Hof overwoog namelijk dat de Verordening tot gevolg heeft dat passagiers in gelijke omstandigheden ongelijk worden behandeld. Want zowel bij annulering als vertraging kom je te laat op je plaats van bestemming maar in het ene geval krijg je volgens de Verordening wel compensatie en in het andere niet. En dat is volgens het Hof in strijd met het Europese beginsel van gelijke behandeling.

Daarom besliste het Hof dat passagiers ook bij vertraging recht hebben op compensatie. In feite voegde het Hof een nieuwe regel aan de Verordening toe.

Voorwaarde is wel dat de vertraging langer dan drie uur duurde en dat ze niet is veroorzaakt door een 'buitengewone omstandigheid'. Dat betekent dat passagiers bijvoorbeeld geen compensatie krijgen als de vertraging is veroorzaakt door

beveiligingsproblemen, extreem slechte weersomstandigheden of onverwachte veiligheidsproblemen. Maar een technisch probleem met het vliegtuig is geen buitengewone omstandigheid. Als de vertraging daardoor is veroorzaakt moet de luchtvaartmaatschappij vrijwel steeds betalen.

Voor de luchtvaartmaatschappijen zijn de druiven opnieuw zuur. In 2006 betoogden ze dat de Verordening in strijd was met het Verdrag van Montreal maar het Hof gaf ze ongelijk. In 2008 vonden ze dat ze niet hoefden te betalen als er sprake was van een technisch probleem aan het vliegtuig maar ook daar was het Hof het niet mee eens. En deze zomer bepaalde het Hof dat passagiers een rechtszaak tegen een luchtvaartmaatschappij meestal gewoon in eigen land kunnen voeren.

In dit verband kan worden opgemerkt, dat het Europese Hof uit 27 rechters bestaat, één uit elke EU lidstaat. Dat zijn dus 26 veelvliegende ex-pats die weten waar ze over praten als het om passagiersrechten gaat.

De Sturgeon-beslissing heeft de rechten van passagiers verder versterkt. Maar daarmee is het vuil nog niet uit de lucht. Want veel luchtvaartmaatschappijen schenden hun verplichtingen uit de Verordening. Ze geven passagiers geen informatie over hun rechten, ze betalen niet als ze moeten betalen en als passagiers voor hun rechten opkomen, worden ze vaak met een kluitje in het riet en van het kastje naar de muur gestuurd.

De nationale toezichthouders, in Nederland de Inspectie Verkeer en Waterstaat, zijn door hun beperkte bevoegdheden op dit gebied instanties met te weinig tanden om op luchtvaartmaatschappijen voldoende indruk te maken.

Na de beslissing van het Europese Hof is het de beurt aan de Europese politici om er voor te zorgen dat luchtvaartmaatschappijen zich ook echt aan hun verplichtingen gaan houden. Per slot van rekening zijn ook de meeste Europese politici veelvliegende ex-pats die weten waar ze over praten als het er om gaat hoe luchtvaartmaatschappijen met passagiersrechten omgaan. Hopelijk zijn de veelvliegende politici in Brussel en Straatsburg net zo doortastend als de veelvliegende rechters in Luxemburg.

Cees van Dam is een veelvliegende Nederlandse ex-pat die in Londen en München woont. Hij doceert aan King's College in Londen en schrijft onder meer over passagiersrechten.